СИЛЛАБУС

2023-2024 оқу жылының көктемгі семестрі
«Тарих» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID	Пәннің атауы	Білім алушының өзіндік жұмысы (СӨЖ)	Кредиттер саны			Кредит-тердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (СОӨЖ)
			Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
10357	Тарихнама	5	15	30		5	6

Пән туралы академиялық ақпарат				
Оқыту түрі	**Циклы, компоненті**	**Дәріс түрлері**	**Практикалық сабақтардың түрлері**	**Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы**
Оффлайн	БП.Жоғары оку орны компоненті. М-14 Тарихи білімнің тарихнамалық және деректанулык аспектілері	Дәріс материалдарын баяндау, берілген дәріс мәтінін бірлесе талдау	Семинар тапсырмаларын талдау, тарихи зерттеулерге талдау жасау	Дәстүрлі жазбаша (оффлайн)
Дәріскер	Төлебаев Т.Ә., т.ғ.д., профессор			
e-mail	Tur-07@mail.ru			
Телефондары	87071956050			

Курстың академиялық презентациясы		
Пәннің мақсаты	**Оқытудың күтілетін нәтижелері (ОН)** Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушы қабілетті болады:	**ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)** (әрбір ОН-ге кемінде 2 индикатор)
Атауы::Тарихнама[10357] **Сипаты:**Пәннің мақсаты: тарих ғылымының даму заңдылықтары мен спецификалық ерекшеліктері туралы түсініктерді қалыптастыру. Пән: тарихи ғылымнның дамуының имманенттік және сырткы факторларын, тарихи білімнің қозғалысына негізгі тарихи-философиялық концепциялардың әсер ету дәрежесін анықтау, тарихнамалық талдаудың принциптері мен әдістерін үйрету.	1. тарихнаманың ерекшеліктерін, қажеттілігі мен маңызын, жалпы ғылым дамуындағы орнын;	1.1 Тарихнамалық таным негіздерін түсіну 1.2 Тарихнамалық факт, тарихнамалық дерек ұғымдарын анықтау 1.3 Тарихнаманың пәнін, обьектін, ерекшелігін айқындау
	2.Қазақстандық тарихнаманың қалыптасуы мен оның дамуының негізгі кезеңдерін;	2.2 Тарихнаманың әдістері мен принциптерін қолдану 2.2 Қазақ тарихының ғылыми негізде қалыптасу ерекшелігін ажырату 2.3 Қазақ тарихының ғылым саласы ретінде даму кезеңдерін білу
	3.қазақтардағы тарихи ойдың қалыптасуы мен даму барысын;	3.1.Тарих ғылымы дамуының тарихнамалық кезеңдерін талдау 3.2 Аузша тарих пен жазба тарихтың айырмашылығын айқындау 3.3. жалпы тарих ғылымы тұрғысында зерттеулерге баға беру
	4.кеңестік кезеңдегі қазақ тарихының зерттелу дәрежесін;	4.1 Тарихи зерттеулерді сыни тұрғыда талдау 4.2 автордың концепцияларының қалыптасуы уақыты мен ортасын бағалау

	5.бүгінгі таңдағы зерттелуі керекті мәселелерді;	5.1. Толық зерттелмеген және зерттелуі қажет тарихи оқиғалар мен кезеңдерді білу 5.2. Тарихнаманың жалпы ғылым дамуындағы орнын айқындау 5.3. Тарихнамадағы методологиялық бағыттардың орнын айқындау
Пререквизиттер	Ежелгі дүние тарихы, Археология, Ежелгі Қазақстан тарихы, ортағасырлық Қазақстан тарихы,Қосалқы тарихи пәндер.	
Постреквизиттер	Теориялық деректану, Жаңа және қазіргі замандардағы Қазақстан тарихы, Дүниежүзі тарихы; Тарихтың теориясы мен методологиясы	
Әдебиет және ресурстар	1. Қазақстан Республикасында тарихи сана қалыптасуының тұжырымдамасы. А., «Қазақстан», 1995. 10-б. 2. Байпаков К.М. Проблемы археологических исследований позднесредневековых городов Казахстана. Алматы, 1997. 3. Төлебаев Т.Ә. XIX ғасырдың екінші жартысы мен XX г. басындағы Қазақстанға капитализмнің енуінің тарихнамасы. – А.: «Айдана», 2002. – 276 б. 4. Төлебаев Т.Ә. Қазақстандағы капитализм: өткені мен бүгіні (тарихнамалық аспект). – А., 2014. – 250 б. 5. Төлебаев Т.Ә. XIX-XX-г. басындағы Қазақстанның экономикалық-әлеуметтік дамуының тарихнамасы. – А., 2015. – 175 б. 6. Төлебаев Т.Ә. Қазақстан тарихы мен тарихнамасының өзекті мәселелері. – А., 2016. – 270 б. 7. Мұхатова О.Х. XIX-XX ғг. Қазақстан тарихнамасы. – А.: Ғылым, 2002. – 152 б. 8. Омарбеков Т., Омарбеков Ш. Қазақстан тарихына және тарихнамасына ұлттық көзқарас.А., 2004. 9. Нұрпейіс К. Тарихи тұлғалар. А., 2007. 10. Дьяков В.А. Методология истории в прошлом и настоящем. М., 2004. 11. Иванов В.В. Соотношение истории и современности как методологическая проблема. М., 2003. 12. Хаттон П. История как искусство памяти. СПб., 2003. 13. Репина Л.П., Зверева В.В., Парамонова М.Ю. Тарихи білім тарихы. А,. 2016 14. Михаил Маркович Кром. Тарихи антропология. А,. 2016 15. Джорданова Людмила. Тарихи білім: пәні және зерттеу әдістері. Нұр-сұлтан, 2020. -376 б. 16. Ювал Ноаһ Харари. Sapiens.Адамзаттың қысқаша тарихы. Алматы, 2018.-368 б. **Зерттеушілік инфрақұрылымы** 1. Архивтану және құжаттану ғылыми-зерттеу және ғылыми-әдістемелік орталығы (кафедра жанында) **Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы** 1.Әл-Фараби атындағы Университет кітапханасы 2.Ұлттық кітапхана **Интернет-ресурстар** (3-5 кем емес) 1. http://elibrary.kaznu.kz/ru 2. URL: https://orbrm.ru/articles/istoriya-arhivnogo-dela/ 3. URL: https://w.histrf.ru/articles/article/show/arkhivy	

Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады. Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді. **Ғылым мен білімнің интеграциясы.** Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. **Сабаққа қатысуы.** Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. **Академиялық адалдық.** Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі. **Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері.** Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail 8707 1956050, Tur-07@mail.ru немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы кеңестік көмек ала алады. **МООС интеграциясы (massive openlline course). МООС**-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар **МООС**-қа тіркелуі қажет. **МООС** модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек. **Назар салыңыз!** Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ **МООС**-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі

Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

Бағалау әдістері

Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.

Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.

Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.

Формативті және жиынтық бағалау Оқытушы бағалаудың өз түрлерін енгізеді немесе ұсынылған нұсқаны қолданады	**% мәндегі баллдар** Оқытушы өзінің баллдарға бөлуін күнтізбеге (кестеге) сәйкес пункттерге енгізеді Емтихан және пән бойынша қорытынды балл өзгермейді
Дәрістердегі белсенділік	5
Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	20
Өзіндік жұмысы	25
Жобалық және шығармашылық қызметі	10
Қорытынды бақылау (емтихан)	40
ЖИЫНТЫҒЫ	100

ОҚУ КУРСЫНЫҢ МАЗМҰНЫН ІСКЕ АСЫРУ КҮНТІЗБЕСІ (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Апта / модуль	Тақырып атауы	Сағат саны	Ең жоғары, балл
1	Д. Кіріспе. Курстың пәні, мазмұны және міндеттері.	2	1
	СС Тарих және тарихнама.	1	8
2	Тарихи және тарихнамалық деректер	2	1

	СС Тарихи және тарихнамалық деректер: салыстырмалы талдау	1	8
	ОБӨЖ 1. БӨЖ 1 орындау бойынша консультация		
3-4	**Д.** Ғылым методологиясы және тарихнамалық зерттеулер	2	2
	СС Ғылым методологиясының тарихнамалық зерттеулердегі орны	1	16
	БӨЖ 1. Методологиялық бағыттар және Қазақстан тарихы мәселелері		21
5	**Д.** Қазақстан тарихы ежелгі зерттеушілер еңбектерінде	2	1
	СС Ежелгі парсы, грек және қытай зерттеушілері Қазақстан тарихы туралы	1	7
6	**Д.** Қазақстан тарихы археологиялық зерттеулерде	2	1
	ПС Тас және қола дәуірлерінің зерттелуі	1	7
	ОБӨЖ 2.БӨЖ 2 орындау туралы кеңес беру.		
7	**Д.** Көне түркі дәуірі тарихи еңбектерде	2	1
	ПС Орхон-енесей, Тоныкөк жазбалары ежелгі түрік тарихы туралы	1	7
	БӨЖ 2. Коллоквиум **Ежелгі Қазақстан тарихы туралы еңбектерге шолу**		19
	Аралық бақылау 1		100
8	**Д.** IX-XII ғғ. Қазақстан туралы еңбектер	2	1
	ПС Ортағасырлық зерттеушілер Қазақстан туралы	1	7
	ОБӨЖ 3. БӨЗ 3 орындау бойынша кеңестер		
9	**Д.** XIII-XYII ғғ. Қазақстан тарихының тарихнамасы	2	1
	ПС Шетелдік зерттеушілер еңбектеріндегі XIII-XYII Қазақстан тарихы мәселелері	1	7
10	**Д.** XYIII-XIX ғасырлардағы Қазақстан тарихының зерттелуі	2	1
	ПС XYIII-XIX ғг. қазақ тарихы тарихнамасы	1	7
	БӨЖ 3. Ортағасырлық Қазақстан тарихы туралы еңбектерге шолу		10
11	**Д.** Қазақстанның XIX-ғ. соңы мен XX-ғ. басындағы тарихының зерттелуі	2	1
	ПС XX-ғ. басындағы ұлттық тарихи ойдың дамуы	1	7
12	**Д.** Қазақстан тарихының XX ғ. I-жартысындағы кеңестік тарихнамасы	2	1
	ПС Таптық-партиялық көзқарастардың орнауы және Қазақстан тарихы	1	7
	ОБӨЖ 4. БӨЖ 4 орындау бойынша консультация		
13	**Д.** Қазақстан тарихының XX ғ. II-жартысындағы тарихнамасы	2	1
	ПС Тарих ғылымының XX ғ. II-жартысында дамуы және біржақтылықтары	1	7
	БӨЖ 4. «Қазақстанның XIX-ғ. соңы мен XX-ғ. басындағы тарихының зерттелуі» тақырыбында бір тарихи зерттеу еңбегіне тарихнамалық талдау жасау		12
14	**Д.** Кеңестік кезеңдегі тарихи білім және Қазақстан тарихы	2	1
	ПС Кеңестік орта мектептердегі қазақ тарихы.	1	7
	ОБӨЖ 5. БӨЗ 5 орындау бойынша кеңестер		

15	Д. Тәуелсіз тарихи ойдың қалыптасуы	2	1
	ПС Тәуелсіздік кезеңдегі жаңа тарихи көзқарастар	1	7
	БӨЗ 5. Тәуелсіздік кезеңдегі тарихшылардың бір монографиялық еңбегіне тарихнамалық талдау		14
	СОӨЖ 6. Емтихан сұрақтары бойынша консультация		
Аралық бақылау 2			**100**
Қорытынды бақылау (емтихан)			**100**
Пән үшін жиынтығы			**100**

СӨЖ бойынша оқу нәтижелерін бағалау рубрикаторы

Критерий/ балл	**ДЕСКРИПТОРЛАР**				
	«Өте жақсы»	**«Жақсы»**	**«Қанағаттанарлық»**	**«Қанағаттанарлықсыз»**	
	СӨЖ1 21 СӨЖ2 19 СӨЖ3 10 СӨЖ4 12 СӨЖ5 14	**СӨЖ1 15 СӨЖ2 12 СӨЖ3 7 СӨЖ4 9 СӨЖ5 10**	**СӨЖ1 10 СӨЖ2 9 СӨЖ3 5 СӨЖ4 7 СӨЖ5 8**	**СӨЖ1 6 СӨЖ2 5 СӨЖ3 3 СӨЖ4 3 СӨЖ5 4**	**СӨЖ1 0 СӨЖ2 0 СӨЖ3 0 СӨЖ4 0 СӨЖ5 0**
Тапсырманың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну.	«Өте жақсы» бағасы тапсырманың теориясы толық көрініс тапқан, әр тұжырым мен қорытындының егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтитын, логикалық және дәйекті түрде құрылған өзіндік жұмыс үшін қойылады.	«Жақсы» бағасы теориялық мәселелер біршама ашылған, бірақ кейбір мәселелер толық қамтылмаған, негізгі қағидалардың қысқартылған дәлелдері көрсетілген жағдайда қойылады, материалды жеткізудің қисыны мен дәйектілігінде қате жіберілуі мүмкін. Тапсырмада кейбір стилистикалық қателіктер жіберілуі, терминдер дұрыс қолданылмауы мүмкін.	«Қанағаттанарлық» баға өзіндік жұмыста теориялық тапсырма толық ашылмаған жағдайда қойылады, негізгі қағидалар үстіртін дәлелденген, баяндамада композициялық диспропорцияларға, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол берілген.	Тапсырманың теориялық тұжырымдамаларын дұрыс аша алмау, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Тапсырма бойынша негізгі ұғымдарды, теориялық тұжырымдамаларды білмеу, нақты фактілер мен оқиғаларды білмеу.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану.	СӨЖ тапсырмаларын толық орындау, жұмысты толыққанды қорғау, қойылған сұрақтарға дәлелді жауап беру, тапсырманың практикалық мәселелерін шешу;	Тапсырманы ішінара орындау, пәннің практикалық міндеттерін толық шешпеу, қойылған сұраққа толық емес, бірақ дәлелді жауап беру; пән бойынша ғылыми тіл нормаларын сауатсыздау пайдалану;	Материалды үзік-үзік жеткізіледі, қисын мен дәйектілік бұзылады, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, пәннің теориялық білімі үстірт, біржақты қолданылады.	Тапсырманы шешуде ұтымсыз әдістің қолданылуы немесе жеткілікті ойластырылмаған жауаптың берілуі; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер жіберу.	Тапсырмаларды шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытындылар жасай алмау. Сабаққа белсенді қатыспау.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға	Тапсырманы толық орындау, қойылған сұрақтарға толық, дәлелді жауап беру, пәннің практикалық мәселелерін шешу;	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кіші-гірім қателіктерге	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау

а колданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі.	Ғылыми кағидалар, колданылған әдістеме мен технологияның дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, ғылыми тілдің нормаларын сактау.	жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	грамматикалык кателіктер, сондай-ак практикалык шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	емес, тұжырымдамалык материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.	материалдары мен құралдары пайдаланылмады.

Декан **Д.С. Байғұнақов**

Кафедра меңгерушісі **Р.С. Мырзабекова**

Дәріскер **Т.Ә. Төлебаев**